

24 Mart 2019

Art Dubai'de halı çılgınlığı

By Deniz Çağlar

<https://www.haberturk.com/yazarlar/deniz-caglar/2412196-art-dubaide-hali-cilginligi>

Ortadoğu'da sanatın son yıllardaki dönüşümünde **Birleşik Arap Emirlikleri** lider rolünde. **Louvre Abu Dhabi ve Guggenheim**'in açılmasıyla birlikte değişim başladı. Her yıl mart ayında **Sharjah, Abu Dhabi ve Dubai** olmak üzere üç emirlikte **500 kültür-sanat etkinliğinin gerçekleştiği Sanat Haftası**düzenleniyor. Bu kez, **14. Sharjah Bienali ve Global Sanat Forumu**'yla birlikte organizasyonun amiral gemisi **Art Dubai**. Fuarı ve Ortadoğu çağdaş sanat pazarında son gelişmeleri **Art Dubai Artistik Direktörü, Pablo Del Val**'dan dinledim.

Pablo'ya göre Ortadoğu'nun kültür-sanat merkezi Dubai... Üstelik Dubai'nin sanat sahnesi artık yerel değil; Uluslararası. **"Dubai son sürat hareket eden bir şehir"** diyor. 2015'te Birleşik Arap Emirlikleri'nde çalışmaya başladığından bu yana Dubai'de iki yeni sanat merkezi açılmış: **Jameel Sanat Merkezi ve Qasr Al Hosn**. B.A.E'de radikal değişimin asıl başlangıcı ise Louvre Abu Dhabi'nin açılması... **"Art Dubai bölgedeki kültürel gelişim için bir katalizör"** diyor. Fuarın 2007'deki ilk edisyonundan bu yana şehirdeki galeri sayısı katlanarak artmış. Galeriler artık yalnızca lokal sanatçılarla değil pek çok uluslararası sanatçıyla çalışıyor.

Pablo'ya göre, Dubai'yi bu denli hızlı kültür sanat merkezi yapan en büyük faktör, bölgedeki kültürel çeşitlilik ve rölatif olarak 'liberal bir yaşam tarzı' sunması. Şehir 200'den fazla ulusa ev sahipliği yapıyor. Aynı zamanda, artan yatırım ve iş olanakları ile birlikte sanat dünyası ve koleksiyoner tabanının gelişimi için önemli fırsatlar sunuyor.

GELENEKSELLİK X ÇAĞDAŞ, ESKİ X YENİ...

Dubai Group Culture altında aslında şehirdeki neredeyse tüm kültür-sanat etkinlikleri **Dubai emiri Şeyh Mohammed bin Rashid Al Maktoum**'un himayesinde. 13. yılını kutlayan **Art Dubai'ye 41 farklı ülkeden galeri katılmış** bu yıl. **Leila Heller Gallery, Victoria Miro, Sprüth Magers** gibi dünyaca ünlü galerilerin yanı sıra **Türkiye'den üç galeri yer alıyor: Anna Laudel Gallery, Sanatorium ve Galeri Zilberman.**

Fuar tam anlamıyla Doğu-Batı sentezi. Geleneksellik x Çağdaş, Eski x Yeni... Eserlerin büyük çoğunluğu, Doğu-Batı arasındaki kültür alışverişi, küresel göç, sosyo-ekonomik yapılar, kimlik ve aidiyet temalarını ele alıyor.

Fuar son yıllarda sanat üretiminde özellikle dikkatimi çeken bir trendin 'zirve' yapmış hali... **Çağdaş eserlerde halıcılık...** Ortadoğu'nun tarih boyunca geleneksel zanaatlerinden **'dokumacılık'** farklı materyallerle bir araya getirilerek güncel medyumlarda buluşuyor. Dubai ve New York'ta şubesi bulunan Leila Heller Gallery'den **İranlı sanatçı Jason Seife, İran halılarını özel pigmentlerle betona işleyerek tablo ve heykeller üretiyor.**

Ortadoğu'nun yükselen genç sanatçılarından **Ali Chabaan halıdan uçak yapıyor.**

Anna Laudel Gallery'den Türk sanatçı Ramazan Can ise ailesinin Karadeniz'de dokuduğu halıları betona sıkıştırmış, neon yazılarla aidiyet duygusuna göndermeler yapıyor.

Dikkatimi çeken diğer eserlerden biri de Sanatorium'dan... Sanatçı Farid Rasulov'a ait fotoğraflarda Azeri halılarıyla kaplanmış odalarda batının vahşi kedileri Doğu x Batı sentezi ve göç sorunlarına gönderme yapıyor.

Halıların yalnızca Ortadoğu'da değil, tüm sanat pazarında yükselişine dikkat çekerim. Aralık'ta Miami'de gerçekleşen **Untitled** ve geçtiğimiz yıl **Frieze New York'ta en yoğun talep gören eserlerden biri de Azeri sanatçı Faig Ahmed'e ait halı enstalasyonuydu.**
GENÇ SANATÇILARA DESTEK

Art Dubai genç sanatçılara büyük desteğiyle de beğenimi kazandı. Fuar alanında genç sanatçı sayısının üstünlüğünün yanı sıra, bu anlamda sunulan en beğendiğim programlardan biri de **Campus Art Dubai**. Program, altı ay boyunca Birleşik Arap Emirlikleri merkezli sanatçı ve küratörler için yoğun seminer ve mentorluk programları altında **'Residency'** sunuyor. Genç sanatçıların kendilerini geliştirmesi adına anlamlı anlamlı bir destek.

LATİN AMERİKA ESİNTİSİ

Fuara bu yıl iki yeni bölüm eklenmiş: Bunlardan biri **UAE NOW**: Burada galerilere değil, yerel sanatçılar tarafından işletilen bağımsız platformlara yer veriliyor.

Diğeri ise **BAWWABA**. Arapça **'geçit'** anlamına gelen kelime **'Global South/Küresel Güney'** teması altında Latin Amerika başta olmak üzere Afrika, Orta ve Güney Asya'dan on güncel sanatçıya odaklanılmış. Burada amaç, yalnızca büyük sanat pazarlarından değil, dünyanın her yerinden sanat ve kültürel alışverişi keşfetmek. **Bawwaba'da toplumsal sorunlar ele alınarak Küresel Güney'in bir kesiti sunuluyor.** Bu noktada, Pablo'nun etkisi büyük. Pablo Art Dubai'den önce Latin Amerika'nın en büyük çağdaş sanat fuarı Meksika'da gerçekleşen Zona Maco'nun artistik direktörüydü. Tercihinde, Latin Amerika'nın tüm dünyada geçtiğimiz yıl en hızlı büyüyen çağdaş sanat pazarı ve koleksiyoner kitlesine sahip olmasının etkisi de yok değildir elbet.

"DUBAI, BÖLGEDEKİ EN GÜVENLİ SİĞİNAK"

Pablo'ya son olarak, "Dubai'nin dünya çapında yerleşik sanat merkezleriyle rekabet edebilecek konumda olduğunu düşünüyor musun?" diye soruyorum. "Daha köklü sanat merkezleri ile rekabet etmek yerine, Dubai hem sanatçılar hem de koleksiyonerler için ilginç bir alternatif" diyor. "Dubai'nin kültürel sahnesinin başarısı, kentin pek çok farklı diaspor topluluğuna ev sahipliği yapmasından kaynaklanıyor; Birçoğu Dubai'de kendi ülkelerinin sunmadığı kişisel ve sanatsal özgürlüğü bulmak için geliyor. Politik, ekonomik ve sosyal konulara değinmek isteyen bir sanatçı için Dubai, bölgedeki en güvenli sığınak."

Favorilerime eklenen Dubai merkezli üç galeri:

Green Art Gallery, The Third Line, Carbon 12